

На Двадесетите „Мартенски музикални дни“ очакваме интересна премиера — Ораторията „Пролетни празници“ за солисти, мъжки, женски, смесен и детски хор и инструментален състав от и. а. Константин Иванов, чиято изпълнение ще бъде реализирано от Представителния русенски хор „Родина“. Това бе поводът за кратък разговор с автора на премиерната творба.

— Другарю Иванов, предстоящото първо изпълнение на Вашето произведение в програмата на международния фестивал „Мартенски музикални дни“ се очаква с особен интерес. Творбата Ви носи вятърното заглавие „Пролетни празници“. Какво се крие зад него?

— Основната смислова линия в произведението се води от народния текст. В това, което съм написал, няма нищо от вълнено, не съм търсил и някаква древноезическа философия или символика. Моето намерение беше да създам произведение за една чиста земя, реална възхвалява на земята, труда, пролетта, любовта, на лазарските и гергьовските народни обичаи. Тези теми са разпределени в общата четиричастна структура на произведението.

— Вие рядко се обръщате така директно и видимо към фольклора. Как бихте обяснили Вашата художествена позиция сега?

МОИТЕ НАМЕРЕНИЯ СА РЕАЛИЗИРАНИ

— В „Пролетни празници“ фольклорното начало е обективна даденост, то е в текста. А вече самият текст със своята поетична и силабична постройка води към музикалните нишанни. Оттук идва и богатото използване на наши метруми и специфични ладово-интервални построения.

Хоровите партии са написани много предпазливо, със стремеж към максимална простота. В замяна на това, инструментариумът е по-смело използван. При смесването му с тази проста структура във vocalните партии, той внася един особен цвят, колорит. Общата хорова и инструментална картина би могла да даде представа за фольклорно звучене, без то да е поднесено в шаблонен, „квазинароден“ стил.

— Кои Ви насочи към хор „Родина“? Можем ли да отдадем това предпочитание на някаво пристрастие към русенските музиканти, имайки предвид и примерата на Вашата опера „Еленово царство“ на сцената на Русенската народна опера?

— Този път връзката е обрната. „Пролетни празници“ са поръчка на хор „Родина“. Васил Арнаузов искаше да покаже възможностите на хора в пълния му вид — в мъжката и в женската му съставка,

в камерна и в по-разширена звучност. Разбира се, изборът на сюжета беше мой.

Самото създаване на произведението има малка предстория. Когато бях на около 14—15 години и „композирах“ много уселено и много лесно, бях написал една Сюита за пюгулка и ивано „Пролетни празници“. Разбира се, тази сюита нито съществува, нито представлява някаква пажност, но заглавието винаги ме е привличало и аз често съм мислил да го използвавам по някакъв начин: мислил съм за оркестрово произведение, обаче се страхувах, че твърде много ще напомня за „Пролетно тайнство“; мислил съм за балет, но това пак би ме отвело в друга посока. Когато Васил Арнаузов ми направи предложението си, тъкмо имах намерение да напиша няколко балади за хор и инструментите върху народни текстове. А това, което искаше Васил Арнаузов, ме насочваше по друга линия в структуриране на формата. И тогава се сетих за моите „Пролетни празници“ — реших да използвавам заглавието...

— Как гледате сега на творбата си, когато в усиления репетиционен период тя се ражда отново пред Вас, когато вече заставате на позицията на слушател?

— Какво въздействие ще окажат „Пролетни празници“ върху слушателите не знам. Струва ми се, че моите намерения са реализирани: получили се това, което слушателят очаква да чуе от мен.

Трябва да споделя, че поради обективни обстоятелства ще се използва само част от предвидения по партитурата инструментариум. В такъв смисъл, едва ли произведението ще може да представи пълната картина на моя замисъл. Впрочем, подобен бе и случаят с моята опера „Еленово царство“, чиято партитура не прозвуча, както е замислена, не поради нежелание, а поради липса на техническа база.

— Смятате ли, че творците, независимо от обстоятелствата, с винаги няколко крачки по-напред от публиката? И в този смисъл какво бихте казали за Вашето творчество?

Прешлено е да търсам между нас такива гении, каквито е оставила музикалната история. Все пак, мисля, че всеки творец, който се занимава сериозно с проблемите си, стои винаги малко пред публиката. Той трябва да предложи най-малко, една нова музикална идея. А това вече го отдалечава от традиционните представи на слушателите. И майсторството се състои в това:

да реализира идеята по такъв начин, че да е достатъчно убедителен, да заинтригува... Смятам, че „Пролетни празници“ са написани толкова поупълно, че публиката няма да има никакви затруднения...

— Вне дълги години сте участвували като диригент и автор в международния фестивал „Мартенски музикални дни“. Какво Ви дава това?

— „Мартенски музикални дни“, според мен, е най-сериозният наш международен фестивал, издържащ достойно конкуренцията и на „Софийски музикални седмици“. „Мартенски музикални дни“ е един спонтанно възникнал фестивал, подкрепен от цялата русенска общественост. Хората живеят с него, вълнуват се, очакват го... Мисля, че всеки музикант подчуства много повече в Русе, защото се чувствава ценен, тър на нещото, защото е обграден от вниманието и интереса на целия град. Освен това, тук се събират най-заставащите български творци и изпълнители, имат възможност в продължение на две седмици да бъдат заедно, да общуват. Това е една от качествените страни на фестивала. И не случайно тъкмо в Русе се зароди и укреп на този фестивал. Русе, който познавам от 1947 г., е град, живеещ с музиката, град с подчертани интереси в областта на изкуството. Това не е само мое мнение, то е становище на всички български музиканти, с които съм разговарял. Нека този фестивал остане като символ на успехите на нашата музикална култура.

Разговора воли
Ива ЧАВДАРОВА